KELENFÖLDI EVANGÉLIKUS HÍRLEVÉL

2012. tél XVI. évfolyam 4. szám

Jézus mondja:
„Én vagyok Dávid gyökere és új hajtása,
a fényes hajnalcsillag.”
(Jel 22,16)

Áldott Karácsonyt kívánunk
minden kedves Olvasónknak!

Boldog karácsonyt!

„Bementek a házba, meglátták a gyermeket anyjával, Máriával, és leborulva imádták őt. Kinyitották kincsesládáikat, és ajándékokat adtak neki: aranyat, tömjént és mirhát. Mivel azonban kijelentést kaptak álomban, hogy ne menjenek vissza Heródeshez, más úton tértek vissza hazájukba."(Mt 2,11–12)

A gyermekek körében mindig nagy izgalmat jelent a karácsonyi műsorra való készülés. Nem kis feladat megvívni a nagy csatát, hogy ki vállalja például Mária szerepét, ki bújik József „bőrébe". Meglepő viszont az, hogy a királyok szerepére szinte mindig akad önkéntes jelentkező, sőt olykor több is, mint kellene. Mert való igaz, hogy a három királyok megjelenése a színen mindenkiben más és más gondolatot indít el. És bár igaz, hogy egyházunkban vízkereszt ünnepén emlékezünk meg erről az eseményről, most mégis arra hívlak, kedves testvérem, hogy gondoljuk át közösen, hogyan történt a három királyok látogatása, miért is tartozik ez szorosan a karácsonyi történethez.

Nagy utat tettek meg ők a találkozásig, és amikor megérkeztek a helyszínre – biztos vagyok benne, hogy – döbbenten álltak a látottak előtt. Ők királyt kerestek, és bizonytalanság vehetett erőt rajtuk, látva, hogy a csillag egy szegényes, dísztelen „szükséglakáshoz" vezette őket. Egy égi jel segítségével értek célba, a házhoz, ahol megtalálták a gyermeket.

Ez a mozzanat azért fontos, mert mind a mai napig van egy olyan „ház", ahol Jézust megtalálhatjuk. Igaz ugyan, hogy nincs sem helyhez, sem időhöz kötve az ő jelenléte, mégis mindig és mindenütt van egy olyan meghatározott hely, ahová be lehet menni, ha valaki találkozni akar vele. Ez a „ház" nem más, mint az ő egyháza. Isten lakóhelye vagytok, mondja Pál a gyülekezetnek, vagy egy másik helyen így szól: „Nem tudjátok, hogy ti Isten temploma vagytok…?" (1Kor 3,16) Isten igéje bátorítja a kereső embert, hogy mindenekelőtt Jézust keresse. Az Isten igéjén, az égi jelen keresztül keresheti, sőt meg is találhatja őt! Ahogyan a három királyok is; és bár nem értették, hogy miért szegényes helyen és miért egy kisgyermeket találtak, mégis arra indította őket valami, hogy leboruljanak előtte és ajándékaikat átnyújtsák. Megértették, hogy Jézus születésével a mindenható Isten jött egészen közel az emberiséghez. „…leborulva imádták őt." „…és ajándékot adtak neki…"

Karácsony a köztudatban úgy él, mint az ajándékozás ideje. Mindenki igyekszik valamilyen kis ajándékkal kedveskedni annak, akit szeret. És milyen furcsa, hogy éppen annak a valakinek a megajándékozására nem gondolunk, akinek éppen a születésnapját ünnepeljük. Mi lenne, ha azon törnénk a fejünket, hogy neki, az ünnepeltnek milyen ajándékot vihetnénk? Mivel szerezhetnénk neki örömöt? Talán valami olyan cselekedettel, amelyben érezhetően, vigasztalóan, bátorítóan, segítően benne van

az a szeretet, amely azon a napon ama gyermekben testet öltött ezen a földön. Például, kedves testvérem, szólhatnál egy engesztelő szót annak, akire egyébként haragszol. Vagy megbékélhetnél valakivel, aki csúnyán megbántott. Vagy meglátogathatnál valakit, aki egyedül tölti a szentestét. Vagy áldozhatnál valamit az ünnepi ebédből vagy éppen a szabad időből vagy a zsebedből olyan valakinek, aki arra rá van szorulva.

Igen, ilyen ajándékokat mindnyájan vihetünk az Úrnak, mert ő ennek örül a legjobban. És ha így teszünk, akkor talán azt is átélhetjük, amit igénk így mondd: „…más úton tértek vissza hazájukba." Aki valóban rátalál a gyermekre, aki tiszta szívvel tud előtte térdet és fejet hajtani, aki átélte karácsony igazi csodáját, az otthagyja a régi utat, amelyen eddig járt, és más úton indul tovább. Az ünnepi hangulatból nem tér vissza azokba a régi, szeretet nélküli, szürke hétköznapokba, amelyekből jött, hanem beleviszi abba Jézust, az ünnepet, az Isten-tiszteletet. Hogy a szeretet ünnepévé válhasson az egész élet. Arra a boldogságra ugyanis, amelyet ilyenkor kívánunk egymásnak, éppen a hétköznapokban van a legnagyobb szükségük az embereknek. Legyen tehát úgy boldog, békés ünnepünk, hogy másokkal is megláttassuk az igazi boldogság mibenlétét.

Blázy Árpádné

Hó volt, hó nem volt – karácsony 1987

Igen, huszonöt éve volt immáron, hogy beköszöntött az a bizonyos '87-es karácsony. Nyolcéves voltam, *Kris* hat, *Tündér* négy. Úgy vártuk az ünnepet, ahogyan várakozni érdemes: gyermeki boldogsággal. Nagytarcsán amúgy is nagyon jó volt gyereknek lenni. Általában is, hát még karácsonykor! Ilyenkor a falu aprajanagyja összegyűlt. Senki nem rohant, senki nem játszotta el, hogy nélküle leáll a világ, ha három napig csak az ünnepre koncentrál.

Nagytarcsa ilyenkor volt a legőszintébb. Valahogy mindenki elhitte, hogy ebben a néhány napban nem számít az idő, nem számít a tér, nem számítanak a különbségek, félretehetőek a konfliktusok. Ilyenkor valahogy mindenki egy kicsit angyal tudott lenni, ha nem is a mennyből, de a csendből lépve elő.

Negyedszázada volt, de tisztán emlékszem, hogy mennyire vártuk a Kaláka zenekar muzsikusait, akik betlehemes dalokkal lepték

meg a családokat. Amúgy sincs sok szebb érzés, mint az adventi várakozás. Listát írni az angyaloknak, ajándékot készíteni a családtagoknak, várni az első hóra, és arra várni, hogy ott és akkor, szenteste megszólaljon az a bizonyos csengő, és elénekeljük közösen: *„Te megszülettél énnekem…”*

Nagytarcsán szenteste az volt a szokás, hogy a különböző ifjúsági csoportok az istentisztelet után útra keltek betlehemezni. Gitárokkal, furulyákkal és lelkes énekléssel házról házra jártuk a családokat. Lábunk alatt csak úgy ropogott a friss hó. Már jóval éjfél után érkeztünk haza, és karácsony ünnepét sötétben köszöntöttük. Éjszaka volt és nyugalom és elégedett mosoly.

Igen, immáron két és fél évtized telt el azóta, de tisztán emlékszem mindenre. A színekre, az ízekre, az illatokra, a hangokra és magára az érzésre, hogy karácsony valami nagyon más volt, mint az év többi időszaka. Katartikus és egyszerű. Valóságos, de sokszor mégis oly meseszerű. Ezért is mondogatom magamban sokszor manapság – kicsit nosztalgiázva: *„Hó volt, hó nem volt…”*

Gáncs Tamás

Mint fogadjalak téged

Egy éneket kiválasztani énekeskönyvünk énekei közül nehéz, de különösen nehéz az adventi és karácsonyi ünnepkörhöz tartozók közül kiemelni egyet, s azt mondani: igen, ez az, amelyik legközelebb áll a szívemhez.

Mielőtt kezembe vettem volna az énekeskönyvet, magamban felidéztem sorokat, dallamtöredékeket, korábbi adventi és karácsonyi készülődéseket. Lapozgatás közben mégis egy olyan ének ötlött szembe, melyre kevéssé gondoltam. *„Mint fogadjalak téged, / Világ Reménységét?”* (EÉ 141) Miért pont ez? Minden adventem visszatérő kérdése, hogy – a karácsonyi ünnepkörben istentiszteletről istentiszteletre és a hétköznapokban – hogy tudom megélni az ünnep üzenetét, a testet öltött Isten mindenkori jelenlétét az életemben. Ha az ének szövegét továbbolvasom, emberi erőfeszítésem értelmetlenségét és Isten kegyelmét látom: *„Ó, drága Jézus, kérlek, / Te mutasd meg magad…”*

De a legfelemelőbb, egyszersmind megdöbbentőbb a 3. versszak szövege. *„Hogy megments, Jézus, engem, / Mit tettél üdvömért, / Mert láttad testem-lelkem / Halálos ínségét! / A béke szent országát / Én elveszítettem, / De jöttél, hogy az áldást / Te visszanyerd nekem.”* Igen, a „karácsonyi idill” mögött az emberi bűn, az én bűnöm is áll, melyre nem volt és nincs más megoldás, mint az Isten emberré léte és áldozata a Golgotán. Talán ezt az éneket felidézve, a mindennapokban sem felejtem el: *„Túl csillagtalan éjen / A hajnal közeleg! / Ne csüggedj, Segítséged / Ott áll ajtód előtt, / És megvigasztal téged, / Ha bebocsátod őt.”*

Ittzés-Venásch Eszter

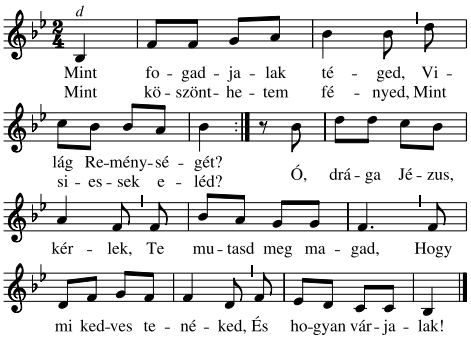

Egy szívemnek kedves karácsonyi énekről

Családunkban szokás volt a vacsora és a lefekvés közötti esti áhítat. Körülültük a nagy asztalt, sokat énekeltünk, mielőtt apánk rövid – színvonalunkhoz illő – áhítatot tartott. Szerettünk énekelni. Többnyire a konferenciai énekeskönyvet osztottuk ki, amiből volt otthon vagy nyolc-tíz példány. Ezt a kis füzetet talán a 30-as évek elején adták ki a Tahiban tartott nyári konferenciák használatára. Nagyon sajnálom, hogy már nincs belőle példányom, így az ének nacionáléját nem tudom (ki írta vagy gyűjtötte, mikor, hol jelent meg stb.). De az elejére még emlékszem.

Parancsolá az Augustus császár,
Számláltassék mind e széles világ,
Minden ember nevét beírassa,
És császár levelébe bevallja.

Szíriában számlálást kezdének,
Mennek vala mindenfelől népek,
Hazájokból és ő városokból,
Vallást tévén császárnak magokról.

Elindula József és Mária,
Felméne Betlehem városába,
Mert ő vala Dávid nemzetsége,
A városba kelle bemennie.

És így tovább, számos versszakban elmondja az egész karácsonyi történetet az istállóval, jászollal, pásztorokkal, angyalokkal. Gyerekként nem tudtam még értékelni az ének bűbájos naivitását, gyönyörű nyelvezetét.
Az öcsém (akkor még nem három volt) mindig kész volt valami komolytalanságra, gyakran kérte, hogy ezt énekeljük, hogy boldogan harsoghassa: „bebevallja".
Ma már ő is öreg ember, nem is Magyarországon él, de amikor itthon jár, és ezt a bebevallját fölemlítjük neki, mindig megcsillan a szeme.
Kár, hogy felerészt németből fordított énekeskönyvünkben nincs benne ez a szép, régi, magyar ének.

Schulek Mátyás

Emlékezzünk!
Kelenföld száz, ötven és huszonöt éve

1912: Kiküldik *Szüts Gábor* budavári lelkészt, hogy „toborozza" a gyáriparnak a kelenföldi, albertfalvai letelepedése nyomán benépesülő vidék evangélikusait, és keressen templomépítésre alkalmas telket.

1962: *Kendeh György* eltávolítása után *Fülöp Dezső* lesz a helyettes lelkész áprilisig. A gondnok és a presbiterek lemondanak, májustól *Uzon László* lesz a lelkész.

1987: Megtörténik az orgona bővítése, és elkészül a templom hangosítása.
Elkezdődik a testvérgyülekezeti kapcsolatok felvétele Kulosaarival.
Bencze Imre megújítja a kapcsolatot Sepsiszentgyörggyel, létrehozzák az erdélyi segélyalapot.
Csernovics Gáborné átveszi az iroda vezetését.
Felvetődik a farkasréti új kápolna ötlete.

Összegyűjtötte: Schermann Ákos

A gyülekezet vendégül látja és megajándékozza a szegény sorsú gyerekeket – 1943

Beszélgetés Sass Lóránttal, a farkasréti gyülekezet leköszönő gondnokával

Sass Lóránt harminckét éven át végezte Farkasréten a gondnoki szolgálatot. 2012 októberében elbúcsúzott ettől a tisztségtől. Ennek kapcsán kérdeztük őt a farkasréti gyülekezet történetéről és arról, hogy a saját élete hogyan fonódott össze a gyülekezetével.

– Mit érdemes tudnunk a farkasréti gyülekezet múltjáról, és mikor került ide Lóri bácsi?

– A legkorábbi, biztosan tudható ismeretünk a farkasréti gyülekezetről az, hogy az Érdi úti iskolában voltak annak idején istentiszteletek. A háború után biztos, de talán már előtte is. Ennek aztán a Rákosi-korszakban lett vége.
Az Érdi úti iskolát megelőző időszak homályba vész, de mintha a régiek azt mesélték volna, hogy még régebben családi házaknál tartották az istentiszteleteket. Egyébként az evangélikusok és reformátusok mindig osztoztak a helyszíneken. Azután egy rozoga, nem komfortos házikóban voltak az alkalmak, méghozzá a mostani templom háta mögötti telken.
1964-ben kapták meg a mostani területet, ahol egy tüzelőkereskedő üzleti helyisége állt. Mi az ötvenes évek elején még jártunk ide szénért, talicskán toltuk haza, hogy fűteni tudjunk. Az épület istentiszteleti helyiséggé alakításához csak úgy járultak hozzá, hogy ne legyen utcára nyíló ablaka. Így egy téglarácsos nyílás készült, mögötte üvegezéssel. Ennyi volt a helyiség természetes világítása.
Én 1952-ben kerültem Farkasrétre, de azt nem tudom, akkoriban ki volt a gondnok. Ebben az időben ritkábban jártam ide, mert a feleségem református, és felváltva látogattuk az istentiszteleteket. Aztán a gyerekeink születése után egyre inkább jelen voltam a gyülekezetben.
A 60-as évek végétől Mátray Attila töltötte be a farkasréti gondnoki tisztséget. Amikor épp nem volt itt, én helyettesítettem. Aztán ő 1980-ban elköltözött, és megkért engem, hogy vegyem át tőle a stafétabotot. Így lettem farkasréti gondnok.

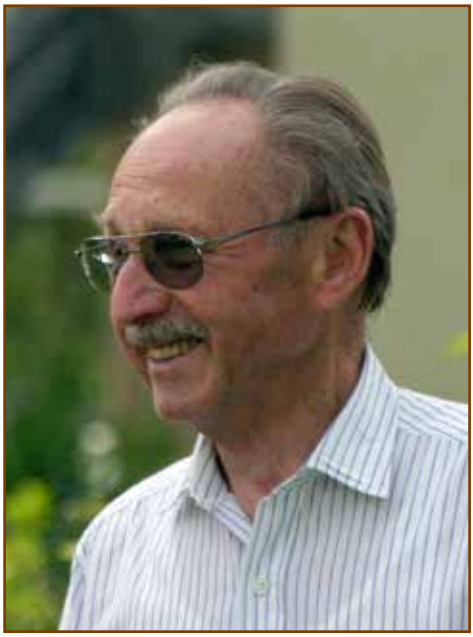

– Lóri bácsi mindig a 11. kerületben lakott?

– Nem, 1946-ban költöztem ide, albérletben laktam egy akkori kelenföldi gyülekezeti tagnál, Keserű Juliska néninél. Később Sass János unokatestvérem is beköltözött ebbe az albérletbe, így kerültünk kapcsolatba a kelenföldiekkel. De nekem akkor még erőteljes kötődésem volt a Deák téri gyülekezethez is, mert korábban a Luther Otthonban laktam, és gyakran voltak közös rendezvényeink a Deák téri lánygimnázium tanulóival. Ezért eleinte a Deák térre is jártam, még nem vettem részt olyan intenzíven a kelenföldi életben.

– Hogyan emlékszik vissza a farkasréti templom felépülésére?

– A 90-es évek elején merült fel a templomépítés gondolata; a rendszerváltás után már volt realitása ennek. Ekkor én voltam Kelenföldön a gondnok, és ehhez a tisztségemhez kapcsolódóan én lettem a templomépítő alapítvány kurátora is. Ezért végigkövettem a tervezés és a templomépítés teljes folyamatát. Ez a templom a szívem csücske. 1994-ben készült el az épület, Missura Tibor lelkész vezetése alatt zajlott a tervezés és építkezés. Benczúr László tervezte, és Bányai Miklós is sokat segített a kivitelezési munkálatokban.

– Említi Lóri bácsi, hogy Kelenföldön is gondnok volt. Hogyan tudta összeegyeztetni ezt a farkasréti gondnoksággal?

– Majdnem mindennap lejártam Kelenföldre, de vasárnaponként Farkasrétre jártam istentiszteletre. Csak különleges alkalmakkor mentem a lenti istentiszteletre. A hétköznapi programokon, szeretetvendégségeken sokkal inkább jelen voltam Kelenföldön. Aztán családi gondok miatt nem vállaltam tovább a gondnokságot. Most Farkasréten is emiatt hagytam abba ezt a szolgálatot. Benkő Tibor egyébként sokat segített nekem farkasréti gondnokságom idején.

– Volt, illetve van-e élet Farkasréten az istentiszteleteken kívül is?

– Régebben volt itt hittanóra, aztán megszűnt, de most újra járnak gyerekek hittanórára a farkasréti templomba. Minden hónapban tartottak és tartanak Farkasréten ökumenikus összejöveteleket, amelyeket tizenöt-húsz ember látogat. Annak idején több érdekes előadást hallottam itt.
Az alagsorban időnként szoktak lenni családi összejövetelek temetések, esküvők, keresztelők után. Régebben, még Rezessy Zoltán lelkész idején bibliaóra is volt, ami azután elhalt. De gyerek-bibliaóra és szeretetvendégség is volt nálunk.
A reformátusoknak mindig saját lelkészük volt, nálunk, evangélikusoknál pedig felvált-

va szolgáltak a lelkészek. De volt egy időszak, amikor egy kelenföldi lelkészt bíztak meg a farkasréti szolgálattal (Rezessy Zoltánt), és ő szervezte a farkasréti gyülekezet életét.

– Lóri bácsi látja realitását annak, hogy Farkasrét esetleg Gazdagréttel közösen leváljon a kelenföldi gyülekezetről, és önálló gyülekezetté alakuljon?

– A farkasréti gyülekezet túl kicsi ahhoz, hogy önálló lehessen. Jelenleg nagyjából húsz tagunk van, és ez alacsony létszám ahhoz, hogy egy lelkészt eltartson. Ráadásul a mostani törzstagság is az ötven fölöttiekből áll, a fiatalok nem Farkasrétre járnak. Többnyire a gazdagrétiek sem ide jönnek istentiszteletre, nekik Kelenföld jól megközelíthető, és szívesebben mennek oda templomba. Úgyhogy csak akkor jöhetne szóba egy önálló gyülekezet, ha sokkal több tagunk lenne ezen a környéken. De nem ez a helyzet.

– Mi az, ami Lóri bácsinak különösen is fontos Farkasréttel, Kelenfölddel kapcsolatban?

– Kelenföldön mindig otthon éreztem magam, de Farkasréten még inkább, mert ezzel a gyülekezettel különösen is szoros a kapcsolatom. A lelkészekkel is jó viszonyt ápoltam és ápolok. Fontos nekem ez a gyülekezet.

– Nagyon köszönöm a beszélgetést, és sok áldást, jó egészséget kívánok Lóri bácsinak feleségével együtt!

Mády Erzsébet

Az Őszi Gyülekezeti Hétvége – képes összefoglaló

1) Nyitó előadás

Őszi gyülekezeti hétvégénk mottójául már évek óta evangélikus egyházunk központi témáját választjuk. A *Reformáció és nők* éve után ebben a tanévben a *Reformáció és tolerancia* témakör került, illetve más gyülekezeti alkalmakat is beleértve, kerül majd még terítékre. E vezérgondolat jegyében tartotta meg templomunkban a hétvége nyitó előadását gyülekezetünk egykori lelkésze, *Csepregi András.* A tolerancia tárgykörében először egész személyes emlékek kerültek elő. Ezt rövid történeti áttekintés követte, amelyet az államnak és egyháznak az – oly sokszor vitatott és tárgyalt – viszonyával kapcsolatos gondolatok, nézetek zártak. Az előadás után kérdések, hozzászólások hangzottak el, amelyek segítették a témában való további elmélyülést.

2) Színi előadás

A gyülekezeti hétvégén a színjátszó kör negyedszerre mutatta be a *Szentiványéji álom* című darabját. Néha az álomvilág összemosódott a valósággal, főleg úgy, hogy egy kis manó összekuszálta a szálakat. Mégis valahogy a végére minden a helyére került, mindenki arcára kiült a mosoly. A színjátszó csapat nagy örömére a nézők is ezzel a mosollyal távoztak.

A szerelmesek vívódása, ki kit is szeret?

3) Koncert

Őszi gyülekezeti hétvégénk szombatja most is egyházzenei koncerttel zárult. Idei különlegessége volt az alkalomnak a képen is látható összkórus: a zárószámot három kórus énekelte közösen (a zenekar kíséretében). A helyiekhez csatlakozott a fiatal és rendkívül finom hangú *Psalterium Hungaricum,* valamint az északias stílusú, erősebb hangzású norvég kórus

Bergenből. Különös élmény volt átélni, hogy az igen különböző korú és nyelvű, más énektechnikát használó és még külsőre is különböző látványt nyújtó kórusok hogyan tudták végül együtt zengeni: Glória! Köszönjük *Jan Røshol, Györffy Katalin* és *Bence Gábor* szép összmunkáját!

4) Vetítés

Bizony beletelt egy kis időbe, míg a tanácsteremben elfogyasztott közös ebéd után *Ittzés Andrásnak* sikerült a jelenlevőket átterelnie a templomba, ahol az elmúlt évről készített összeállítást nézhettük meg. Az első kép egy olyan felvétel volt, amelyet tavaly is láthattunk (egy régi kép a templomunkról). Ez a választás nekem különösen tetszett, mert így még jobban éreztem azt: milyen jó, hogy egy év elteltével ugyanott ülhetünk, hogy András ismét elkészíthette a visszatekintést, és felidézhetjük ismét, mennyi minden hálára okot adó esemény történt velünk az elmúlt év során!

5) Vasárnap

A 80-as években születettek különösen is toleránsak, de akár mi, más korosztályhoz tartozók is lehetünk ennek a toleráns nemzedéknek a tagjai – többek között erről beszélt *Orosz Gábor Viktor* vasárnap délelőtt a prédikációjában.

Az istentiszteletet nagy eszem-iszom követte, amelyet a norvég énekkar egy vidám kórusművel és köszönőszavakkal színesített. A tizenkét kosárnyi maradék elcsomagolása és az edények elhordása közben pedig megtudtuk, hogy a szorgos hangyák sokkal lelkesebben dolgoznak, ha egy tücsök muzsikával kíséri a pakolást.

A szerkesztők

Az „esküszegő” doktor

500 éve avatták a teológiatudomány doktorává Luther Mártont

Az Ágoston-rendi szerzetes, Luther Márton teológiai tanulmányai befejeztével spirituálisa, Staupitz utasítására tette le a doktori vizsgát, melynek megállását követően 1512. október 19-én avattak doktorrá. A következő néhány sorral erre emlékezünk.

Köztudott, hogy Luther apja, Hans Luder (1549–1530) jogi pályát álmodott fiának. Ezért nem kis áldozatot hozva tanítatta fiát, Mártont, aki felsőbb tanulmányait 1501 tavaszán kezdte meg a híres német egyetemvárosban, Erfurtban.

A középkori egyetemek négy fakultásra tagolódtak: bölcsészeti, teológiai, jogi és orvosi karra. A bölcsészkar (facultas philosophia) elvégzése volt a belépő ahhoz, hogy valaki a magasabb fakultások egyikén teológiát, jogot vagy éppen orvostudományt hallgathasson.
Az ifjú Luther 1502. szeptember végén szerezte meg bölcsésztanulmányainak első fokozatát *(Baccalaureatus* – borostyánosság vagy Baccalaureus – ti. baccalaureatusi alapfokozattal rendelkező), majd egy újabb év elteltével a *Licentiatus*-t (licentia docendi – tanításra szóló engedély). Ezután két évet docensként tanítania kellett és legalább harminc disputáción (tudományos vitán) részt vennie ahhoz, hogy elnyerhesse a bölcsészkar záró fokozatát, a művészetek mestere, *Magister Artium* címet. Luther a magiszteri cím megszerzését követően (1505 januárja) apja utasításának és elvárásának megfelelően vágott bele a jogi stúdiumokba. A stotternheimi élmény azonban Pál apostolhoz hasonlóan alapjaiban változtatta meg a fiatalember további életútját.

Belépve az Ágoston-rendiek szerzetébe hamar felfigyeltek kiváló képességeire. 1507. április 4-én avatták szerzetespappá az erfurti katedrálisban. Ebben az időszakban történt, hogy a rend általános helynöke, Johann von Staupitz (1465–1525) Gutenberg gyorsan terjedő tanulmányának köszönhetően Bibliákat küldött szét a rend kolostoraiba. Egy piros bőrkötéses példány Luthernek is jutott, akinek ettől kezdve a Szentírás lett legdrágább olvasmányává. Úgy tekintett rá, mint az élet és az igazság egyedüli forrására.

Nem kellett sokat bíztatni, hogy folytassa tanulmányait immár a teológia karon. Lelki vezetője, Staupitz a néhány éve (1502-ben) alapított wittenbergi egyetemre küldte, hogy ott végezze el a teológiai Studium Generale-t (az egyetemes tanulmányokat). A tananyag az évszázadok során mit sem változott. A teológushallgatók a Szentírás és a korai egyházatyák mellett a híres ferences barát, Wilhelm von Ockham könyveit (pl. *Summa Logicae* – A logika foglalata, 14. sz.) és Petrus Lombardus Szentenciák (Summa Sententiarum – 12. sz.) című rendszeres művét tanulmányozták. Luther az alapfokozatok megszerzésével (1509. március – *Baccalaureus biblicus,* 1509. október – *Baccalaureus sententiarius)* jogosulttá vált bibliai szakaszok önálló olvasására és az imént említett Lombardus-féle *Szentenciák* előadására.
Nem sokkal ezután azonban elöljárói visszarendelték Erfurtba. A következő két esztendő pontos eseménynaptára máig vitatott a kutatók körében. Egy azonban bizonyos, hogy 1511-ben Luthert újra Wittenbergben találjuk, ahol a híres Fekete-kolostor tornyának második emeletén végre saját szobát kapott. Teológiai tanulmányai végeztével *(Baccalaureus formatus* – az előírt feladatok, kötelezettségek teljesítése; *Licentia ubique docendi* – általános érvényű tanítási engedély) újra csak Staupitz utasítására végül is jelentkezett a doktori fo-

kozat megszerzésére. Az eljárás borsos költségét – az 50 magyar aranyforintot – maga a választófejedelem, Bölcs Frigyes (1463–1525) állta. S mindennek immár félévezrede, hogy Márton testvért a sikeres vizsgákat követően 1512. október 19-én a teológiatudomány (s nem a Biblia) doktorává *(Doctor theologiae)* avatták.

A 16. század elején még ritkaságnak számított, hogy valaki alig huszonkilenc évesen már doktori fokozattal rendelkezzen. Általában több éves, 10-15 éves oktatás (professzorság) előzött meg egy-egy doktori cím elnyerését. Talán nem mindenki tudja, hogy Luthernek, mint minden jelöltnek a doktorrá avatás alkalmával egyúttal esküt is kellet tennie a római egyházra és arra, hogy soha nem fog tévtanokat hirdetni.

Vajon mit érezhetett – ott belül – az Isten kegyelmét szüntelenül kutató ifjú szerzetestanár, amikor a Szentírást magyarázva a katedrán ráébredt kora egyházának visszásságaira? Vajon mit élhetett át a híres wormsi beszédét (1521. április 18.) megelőző éjszakán, amikor az addig megjelent, ám Róma által tévtanításnak ítélt irataival kapcsolatban a jelenlévő magas rangú egyházi és világi vezetők egyetlen egy szót vártak tőle: Revoco (Visszavonom)…?!

Végül ne feledjük azt sem, hogy Luther a maga szókimondó, határozott biblikus látása, véleménye és az egyházból történt kiátkozása ellenére hivatalosan soha sem lépett ki a katolikus egyházból. Sőt élete végéig hitt abban, hogy sikerül egy az ellentétes nézetek tisztázására hivatott reformzsinat összehívása, és azon – egykor tett doktori esküjéhez híven – tisztáznia magát. Sajnos ez nem így történt, s a Tridenti zsinat (1545–1563) valami egészen mást hozott, de ez már egy másik történet…

Blázy Árpád
(Elhangzott a református testvérekkel közös reformációi emlékistentiszteleten.)

Hozzászólás a Pokoli kérdések című sorozathoz

Tisztelettel köszönöm ezt a három különleges alkalmat. Rendkívül izgalmas és elgondolkodtató volt.

Bátran írhatom, hogy nagyon mélyre vivő volt a testvérekkel együtt gondolkodva, hitben fejlődni.

Bizonyára sokunkban sok gondolat felmerült. Mindannyiunk szívében: történt valami.

Meghatározó az az érzés és hitbeli kapcsolódás, amikor egy testvér kifejti azon megélt hittapasztalatait, utalva a „hittitkokra", melyeket már valamennyien, mi is végigjártunk

Krisztus követése során. Így, mondatokkal kifejezve, találkoznak belső útjaink állomásai. Ez így megerősítés és megerősödés is egyben, és a másikat hallgatva újra megélhetjük, és mélységében feleleveníthetünk hasonlóságokat saját fejlődési szakaszainkból a megtéréshez vezető útról. Amint Isten hívó szavának engedelmeskedve, azt hittel fogadva és elfogadva, az ó és új ember harcának győzedelmével, elindultunk az új útra. A kísértés, a kísértő folyamatosan próbálkozik, de „Jézus Krisztus Úr".

Imádságban fordulok teremtő Istenünkhöz, küldje hívását sok szívhez, és mi, valamenynyien hálaadással adjunk vissza és másoknak is mindabból a sok ajándékból, melyet tőle kaptunk.

A „bizonyságtevés" a közösségben való fejlődésben és hitbéli tisztázásokban közelebb vivő lehet Istenhez. *„Mert nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Isten, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét."* (2Tim 1,7)

Tisztelettel köszönöm ismét ezt a nagyon kemény munkát, melynek gyümölcsei érésnek indultak.

Testvéri köszöntéssel:

Krátki Kati

Templomi kincsek

Schermann Ákos fotókiállítása a tanácsteremben

Miniinterjú

– Mióta „gyűjtöd" a templomi kincseket?

– A gyűjtés két ágon halad(t): ötven éve kezdtem fényképezni, negyven éve lettem hivatásos fotós, ennek az időszaknak a képei a Vízügyi Múzeum archívumában lapulnak. Szakmai és magánutazásaimnak a „melléktermé" az egyházi témájú fotók kisebb része. Tudatosan és „hivatalból" nyolc éve készítem az egyházművészeti témájú képeket, amióta a Budai Egyházmegye gyűjteményi megbízottja vagyok.

– Miért tartod fontosnak a kincsek gyűjtését és megosztását másokkal?

– Sok olyan kisebb-nagyobb részlet rejtőzik templomi épületeken, eszközökön, amelyek mellett nap mint nap elmegyünk, és már észre sem vesszük. Ugyanakkor fokozottan védett szakrális műtárgyakat őrzünk elzárva, ezeket a közönség még nem is láthatta. Templomaink felszerelését, műkincseit elődeink pénze, munkája hozta létre, nekünk „csak" megőriznünk kell mindezt. Tudom, hogy a lelki válság sokkal nagyobb fokú, mint az anyagi, és az egyházi vezetőknek nem is ez a legfontosabb feladatuk, de nekünk, gyűjteményekkel foglalkozóknak a szemléltetés és a szemléletformálás is a dolgunk. Ezért tartom fontosnak bemutatni kincseinket, erősíteni a tulajdonosi szemléletet és a felelősségtudatot.

– Vannak kedvenceid? Szerinted mitől szép egy templom? Van olyan, hogy valami nem tetszik neked, de másnak igen?

– Nem szeretem a „kedvenc" kérdéseket, de elriasztani sem szeretnék senkit bizonyos tárgyaktól vagy helyektől. Az építészeti korok közül a román és a reneszánsz áll közel hozzám, de sok modern skandináv templom hangulata is megfog. Viszont riasztóan ridegnek érzem legszűkebb környékünk olyan szakrális tereit, mint amilyen a farkasréti és gazdagréti katolikus templom vagy az Ildikó téri református beton- és vaskonstrukciók. És stílustörésnek érzem a kopjafa stílusú gyertyatartót a neoromán oltáron.

– És a mi Bocskai úti templomunk?

– A mi templomunk és tanácstermünk egységes belső terét elsősorban a faanyag határozza meg – ez otthonosságot áraszt.

– Kedvencektől és kevésbé kedvencektől függetlenül látszik, hogy van szemed a szépre. Köszönjük, hogy a mi figyelmünket is felhívod a kincsekre, és ezáltal mindannyian gazdagodunk!

Ittzés Szilvia

Képek gyülekezetünk életéből

Prof. dr. Szabó Máté ombudsman előadást tart

A hamburgi Szt. András énekkar koncertje

Gondnokváltás Farkasréten: Sass Lóránt és Sass Szilárd

Gyülekezetünk legidősebb tagja,
a százéves Valent Lajosné, Zsuzsa néni

Molnár Sándor
református
lelkipásztor

Szolgálattevők Reformáció ünnepén

A Szent Margit Gimnázium hittanosai a reformációi emlékműnél

Adorjáni Dezső Zoltán erdélyi evangélikus püspök prédikál…

…és előadást tart

A jövő reménységei az Őszi Gyülekezeti Hétvégén

„A jótéteményben pedig meg ne restüljünk…”
(Gal 6,9)

Meghívó
SZERETETVENDÉGSÉGRE

A Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközség
tanácstermében
(1114 Bp., Bocskai út 10.)
2012. december 1-jén, szombaton
16.30 órakor
kezdődő alkalmán

Riskóné Fazekas Márta
református lelkész, a Lepramisszió igazgatója

Tolerancia a hitéletben

címmel vetített képes előadást tart.

Szeretettel hívjuk testvéreinket
és minden kedves érdeklődőt!

Gyülekezeti hétvége a testvérgyülekezetben

A Sepsiszentgyörgyi Evangélikus-Lutheránus Egyházközség szervezésében került sor október 26–28. között a gyülekezeti hétvégére. Pénteken a Bartalis János Keresztyén Egyesület szervezett irodalmi estet *Angyalok a földet virággal behintik – Bezerédj Amália, a gyermekvilág első magyar írójának élete és munkássága* témában.

Szombaton délelőtt a kézdivásárhelyi evangélikus-lutheránus templomban tartottak hálaadó istentiszteletet a templom felújítása alkalmából, igét hirdetett *Adorjáni Dezső Zoltán* püspök. Az istentiszteletet és a köszöntőbeszédeket követően a sepsiszentgyörgyi evangélikus *Jubilate Deo kórus* énekelt, a templomozást szeretetvendégség követte. 18 órától a sepsiszentgyörgyi evangélikus templomban a Mácsafej zenekar lépett fel, *Zajzoni Rab István* evangélikus költő megzenésített verseit adva elő.

A rendezvénysorozat vasárnap 11 órától ünnepi istentisztelettel folytatódott Sepsiszentgyörgyön. Az igehirdetés, úrvacsoraosztás és köszöntőbeszédek után ez alkalommal is a Jubilate Deo kórus énekelt, majd Adorjáni Dezső Zoltán püspök megáldotta a *Petrovics István* szobrász által készített Luther Márton-domborművet. A gyülekezeti hétvége közös ebéddel zárult.

Akadálymentesítési tervek

Ahogy őszi hírlevelünkben rövid hírként már olvasható volt, szeptember 11-én gyülekezeti fórumot tartottunk, amelyen *Szabó Árpád* építész ismertette a templomépület akadálymentesítési lehetőségeit számbavevő felmérés eredményeit.

Nem könnyű ebben a már sokszor emlegetett fontos témában jó megoldást találni! Olyan reális lehetőségnek, amelynek előnyei jelentősen meghaladják a hátrányokat, a déli fiatoronyba elhelyezendő lift látszik. Ezzel a mozgásukban korlátozottak számára biztosítani tudnánk az akadálymentes bejutást az utcaszintről a templomba és az urnatemetőbe is. Az október 16-i képviselő-testületi ülésen a presbitérium által támogatott előterjesztés mellett a témával kapcsolatos aggályok, ellenvélemények is hangot kaptak, és végleges döntés még nem is született. A képviselő-testület ahhoz azonban hozzájárult, hogy a gyülekezet az akadálymentesítés engedélyezési terveit elkészíttesse és benyújtsa. Egyúttal úgy határozott, hogy a folytatásról, vagyis a kiviteli tervek elkészíttetéséről és a munkák elvégeztetéséről később kíván döntést hozni.

Gyülekezetünk a közelmúltban egy pályázaton ötmillió forint állami támogatást nyert el akadálymentesítésre, amelyet kiegészít az országos egyház pályázati önrésztámogatása közel ugyanekkora összeggel. Mivel azonban a munkák költsége az előzetes becslések szerint meghaladná a tizenötmillió forintot, a tényleges kivitelezési munkákat csak akkor tudjuk elkezdeni, ha további jelentős összeget tudunk előteremteni. Ehhez más külső forrásokat is el kellene nyernünk, és a gyülekezet áldozatkészségére is nagy szükség van. De mindenekelőtt arra, hogy közösségként tudjuk vállalni az akadálymentesítés céljait, és azt, hogy mindez – ahogy egyik presbiterünk megfogalmazta – a lelki akadálymentesítést is szolgálja!

Ittzés András

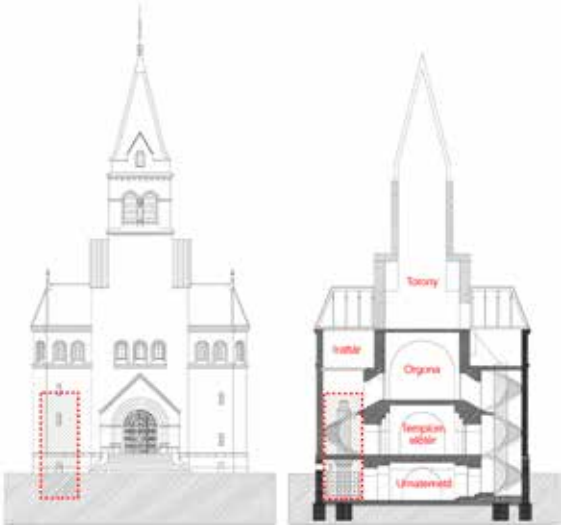

Áldások

A vasárnap délelőtti istentisztelet alatt zajló gyerekbibliakör nagycsoportja Bence Judit vezetésével úgy dolgozta fel Ézsau és Jákob megáldásának történetét, hogy a foglalkozás végén maguk is írtak áldásokat. Fogadjuk szeretettel a szívből jövő szavakat!

1. Áldjon meg az Úr a mindennapokban,
   legyen veled, és segítsen az iskolában
   vagy bármilyen dolgodban, tevékenységedben!
   Őrizzen a rossz és a gonosz ellen! Ámen.
2. Áldj meg minket, Istenem!
   Áldd meg azokat, akik bűnösök,
   áldd meg a mi életünk!
   Áldd meg a templomot,
   áldd meg ezt a világot!
3. Áldja meg …..-t az Úr,
   őrizze meg és áldja meg minden napját,
   vigyázzon rá, és védje meg a gonosztól,
   és járjon vele minden pillanatban!
4. Ahol a Lélek, ott nincs üresség,
   ahol nincs üresség, ott van közösség,
   ahol van közösség, ott van hit,
   ahol van hit, ott mindenki szeret mindenkit.
5. Ahol Isten, ott sátán nincs,
   hol áldása, ott nincs dolga.
   Hol Ő van, ott minden jól van,
   hol áldása, ott nagy hatalma.
6. Isten minden embert ugyanannyira szeret,
   de mindenkiből egy egyéniség ered.
   Még aki nem is hiszi Istent, tudja,
   hogy valaki mindig megvédi itt lent.
   És akár nem is könnyű mindig,
   Az embert örökké segítik.

GYBK nagycsoport: Garancsi Ábris, Harmati Bence, Harmati Eszter, Ittzés Miklós, , Kiers Flórián, Végh Erzsébet. Összeállította: Bence Judit

Hargitai Gyula: Körforgásban *(részlet)*

… 8. Bársony-medréből a villám kilépett,
a réten ezüstfátylas kék örvények
rántottak táncba fémes fűcsomókat,
a patak sodronyingén fölragyogtak
az ég dühének meztelen sziklái,
ezüstkardjai, tőrei, szikrái
s a villám dühe alatt fölszikrázott
odvas diófánk s ezüstpajzsot, lángot
remegtetett, kapkodott, védekezett,
névtelenül is hőssé emelkedett,
az ember művét, a kertet védte,
kiabálva, kormosodva, égve.
Reménytelenül örvénylett, ragyogott,
s egy utolsót kiáltva összerogyott.
Nem adta meg – holtig védte – magát,
nem látta a béke diadalát,
a hajnali ég mozgó pihéit,
saját harcát nem nézhette végig.
A hajnal fekete roncsnak látta,
nem tudhatta, hogy éjszaka fáklya
volt egy kertért, hogy tűzre vettetett
elevenen mindannyiunk helyett,
kik tudtuk, harca oly reménytelen,
mint darázs sorsa a nyílt tengeren.
Kik nézzük, élve, félve szótlanul,
a máglyás szentet, sírig józanul,
büszkén, mert szemünk előtt hitt, remélt,
s mindannyiunkért harcolt, amíg élt,
s hulltában is harcolt a pokollal,
mert akarása emberré ütötte,
s emberi sorssal zuhant már a földre,
fénylő, esendő, gyönyörű sorssal. …

Kedves Gyerekek!

Talán nem tévedek, ha azt gondolom, hogy az énekeskönyvünkből a legtöbb éneket karácsonyhoz, vagyis Jézus születéséhez kapcsolódóan ismerjük. A karácsony vidám, szép és felszabadult ünnep, amikor szívesen énekelünk, hogy kifejezzük az örömünket. Ki tudjátok egészíteni ezeket az énekeket?

Mennyből jövök most hozzátok,
_____, jer, halljátok,
Mert _____,
Méltán ujjong ma szívetek.

Hadd zengjen _____,
Fel, égig ujjongó,
_____ szunnyad
Az édes Megváltó,
Ott fénylik ő, az új nap,
Kit _____,
Kezdet ő és vég, _____.

Kit sok boldog _____,
Hallván _____ égi hírét:
Félni többé nincsen miért,
Itt a _____!

Krisztus Urunknak áldott
_____,
_____ megjelenésén,

Mely _____ nagy
régen
Zengett ekképpen:

A magasságban _____ Istennek,
Békesség légyen
_____,
És _____ mindenféle népnek
És nemzetségnek!

Mennyből az _____ lejött hozzátok,
_____, _____,
Hogy _____ sietve menve
Lássátok, lássátok!

_____, aki született
Jászolban, jászolban,
Ő lesz tinéktek _____
Valóban, valóban.

_____ a szalmán sehol sincsen
ágy,
Itt _____,
lássa a világ!
_____ figyelnek égi fényjelek
Széna-szalma ágyat, alvó _____.
Jászolban a szalmán
_____,
Itt fekszik kis Jézus,
_____!

Fiatalok a gyerekbibliakörben

Tavaly óta öt új taggal bővült a gyülekezetben szolgálatot teljesítők köre. Nevezetesen öt ifjú hölggyel, akik a gyermekbibliakörösök munkáját segítik. Harmati Dóri Szilágyi Orsival, Ittzés Eszter pedig Blázy Mártival párban tart havi egy alkalmat az óvodás korú gyermekek számára, míg Garancsi Kinga az alsós iskolás korosztállyal foglalkozik. Kinga az egyetlen, aki jelentős tapasztalattal bír ezen a területen, hiszen ő már évek óta részt vesz a KIE táboroztatásain mint vezető, a többieknek azonban teljesen új volt ez a feladat. Első kérdésem ezért arra irányult, hogy éreztek-e már korábban magukban indíttatást efféle munkára?

– Kicsi korom óta úgy gondoltam, hogy fogok ilyet csinálni – válaszolta Dóri, a többiek azonban egyöntetűen azt a választ adták, hogy maguktól nem jutott volna eszükbe. Viszont örömmel jelenthetem: mindannyian az első hívó szóra készséggel igent mondtak a felkérésre, nem volt szükség semmi „fölsőbb" – szülői, lelkészi – győzködésre, ráhatásra.

Ezután arra voltam kíváncsi, hogy mitől tartottak a legjobban, és mi bizonyult a legnehezebbnek? Én rögtön arra a válaszra számítottam, hogy a fegyelmezés, hogy hogyan tartsák kordában a siserehadat. Ehelyett mindannyian azonnal azt említették – tekintve, hogy meglehetősen fiatal korú a „célközönség" –, hogy hogyan tudják majd átadni a gondolataikat úgy, ahogy azt a gyerekek meg is értik.

Dóri: – Át tudom-e nekik adni azt, amiről úgy érzem, hogy fontos, hogy megértik-e az üzenetet, ami egy-egy történetben rejlik.

Orsi: – Attól féltem, hogy nem fognak odafigyelni. A legnehezebb, hogy olyat mondjunk, csináljunk, ami érdekli, leköti őket.

Márti: – Nehéz, hogy a legkisebbekkel vagyunk, nehéz nekik egy-egy példázatot elma-

gyarázni, lekötni őket, mert mindig inkább az udvarra mennének játszani.
Kinga: – Nekem az a legnehezebb, hogy sose tudja az ember, hogy hány gyerek lesz – nem úgy, mint a táboroztatáskor –, van, hogy kettő, van, hogy tíz, és így nehéz felkészülni.
Ebből adódott következő kérdésem, miszerint hogyan készülnek egy-egy alkalomra?
Mindkét páros elmondta, hogy együtt kiválasztanak egy témát az adott hónap lehetőségei közül – idén az óvodásoknál Jézus élete a megadott fő témakör, az iskolásoknál több témakör van –, kitalálják, mit beszélgessenek róla, milyen játékot, kreatív ötletet tudnak kapcsolni az adott történethez, és ebben azért persze kérnek és kapnak segítséget a „tanult kollégáktól".

Eszter: – Tavaly nehezebb volt, mert nem ilyen kézzel fogható történetek voltak, hanem olyan elvontabb témák, amelyek még nekem is nehezek voltak. Idén sorban haladunk a témákkal, pár nappal előtte megbeszéljük, hogy kinek mi jut eszébe róla, milyen anyagunk van hozzá. Saját szavainkkal meséljük el a történeteket, mert így a gyerekek jobban megértik.
Márti: – Együtt beszéljük át a témát, és Eszterrel felváltva viszünk egyéb dolgokat, feladatlapot, rajzolni- és színeznivalót, azt szívesen csinálják. Leegyszerűsítjük a történeteket, és azt is felváltva adjuk elő.
Dóri és Orsi elmesélte, hogy amikor a vak emberről szóló példázat került sorra, akkor szembekötősdit játszottak a gyerekek, hiszen nagyon fontos, hogy valahogy átélhetővé, szemléletessé tegyék számukra az adott történetet.
Utolsó, előre kitalált kérdésem – szívesen csinálod-e? – tulajdonképpen fölöslegesnek bizonyult, hiszen mindegyik beszélgetésből azonnal kiderült, hogy milyen nagy odaadással, szívvel-lélekkel végzik a lányok ezt a munkát. Arra, hogy meddig tervezik, mindannyian azt felelték, hogy ezen még nem gondolkodtak.
Márti: – Együtt Eszterrel nagyon szeretjük csinálni, ha ő később is benne van, akkor én is.

Dóri: – Akár évekig, ha szükség van rám. Legyen ez a végszó! Reméljük, hogy még évekig szükség lesz rájuk! Én a magam részéről csak gratulálni tudok, hogy ilyen sikerrel veszik fel a harcot az udvaron való játék nem jelentéktelen kihívásával szemben, és további sok sikert kívánok munkájukhoz!

Szabó Kinga

Rejtvény

Ha megfejtitek a rejtvényt, a vastagon bekeretezett függőleges oszlopban egy értelmes mondatot olvashattok.
Sok sikert!

1. Jézus Krisztust más néven így is nevezték.
2. Az angyal, aki Jézus születésének a hírét vitte Máriának.
3. Napkeletről érkeztek Betlehembe.
4. Meg..... néktek ma a Megtartó!
5. Idős özvegyasszony, aki felismerte a kis Jézust a templomban.
6. A próféta, aki Jézus születési helyét próféciaként kijelentette.
7. A próféta, aki ezt prófétálta: „A szűz fogan méhében, és fiút szül."
8. A város, ahol Mária élt.
9. Jézus anyjának a neve.
10. Jézus földi apjának a neve.
11. Angyal vitte nekik a hírt Jézus születéséről.
12. A város, ahol Jézus született.
13. Idős istenfélő férfi, aki karjaiba vette a kis Jézust a templomban.

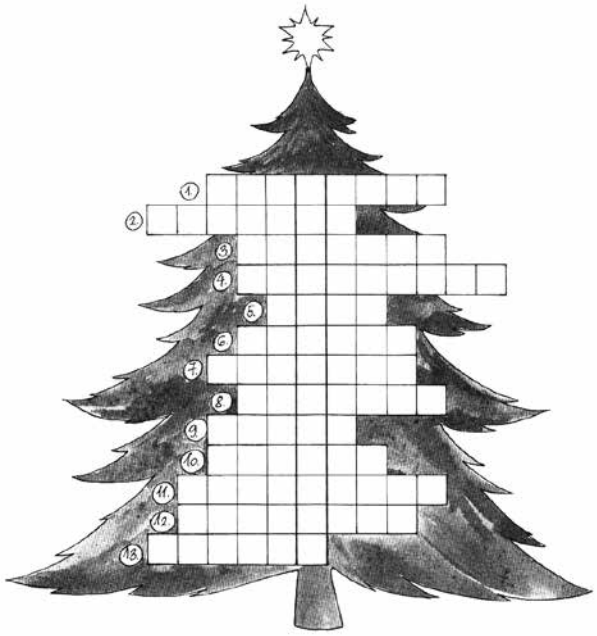

Kántori köszöntés Finnországból

Áldott karácsonyi időszakot kívánok a kelenföldi gyülekezetnek a finnországi Jämijärviből, ahol most szolgálatban lehetek. Négy rövid hónapra jöhettem északi testvéreink közé, és hálás vagyok, hogy Jämijärvibe kerültem. Élő gyülekezet fogadott, nagy nyitottsággal. Ma már a finn egyházat sem az anyagi jólét jellemzi elsősorban, de minden lehetőséget megragadnak Isten igéjének továbbadására. Így az egyházi zene – még ebben a kis falusi gyülekezetben is – igazi missziói feladatot kap. Hálás vagyok, hogy imádkozó közösségbe kerülhettem, ahol gondolunk a kelenföldi gyülekezetre is. Köszönöm az otthoniak lelki támogatását, figyelmességeit. Februárban – Deo volente – újult erővel kapcsolódhatom vissza a gyülekezet életébe.

Bence Gábor

Hírek, események

Augusztus 20-a alkalmából Kézdy Edit jegyző testvérünk, a Deák Téri Evangélikus Gimnázium igazgatója a **Magyar Érdemrend lovagkeresztje** kitüntetésben részesült. Szívből gratulálunk!

A szeptemberi **nyitott templomok éjszakájáról** – az Újbuda Tv által – készült képes beszámoló megtekinthető megújult gyülekezeti honlapunkon (lásd média/filmtár).

Szeptember 13-án váratlanul magához szólította a Mindenható gyülekezetünknek évtizedeken át hűséges tagját és munkatársát, **Bakula Katalint** (†67). Templomi temetésén a következő zsoltárvers alapján hangzott a feltámadás evangéliuma: „Kezedre bízom lelkemet, te váltasz meg engem, Uram, igaz Isten!" (Zsolt 31,6)

Szíves köszönetet mondunk mindazoknak, akik kivették részüket az épületegyüttesünkben szeptember 28-án tartott **lomtalanításból.**

Gyülekezetünkben szeptember végén újraindultak a **szenior ifjúság** alkalmai. Találkozásainkat kéthetente csütörtökön tartjuk 19.30-tól a gyülekezeti teremben. Minden új érdeklődőt szeretettel hívunk és várunk!

Nemes Zsuzsa testvérünk több mint tízéves, hűséges szolgálat után októberben átadta a **másodegyházfi** teendőket **Török Lajos** testvérünknek. A következő igével kívánjuk mindkettőjük további életére és szolgálatára a Teremtő áldását: *„A reménység hitvallásához szilárdan ragaszkodjunk; mert hű az, aki ígéretet tett."* (Zsid 10,23)

Október 3-án került sor az újabb kerületi **ökumenikus lelkésztalálkozóra** a Szent Imre-plébánián, melyen *az evangélium szolgálata a nagyvárosban* tárgykörben cseréltük ki egymással tapasztalatainkat, ötleteinket. A következő ádventi alkalom a külső-kelenföldi református testvéreknél lesz. Imádkozzunk rendszeresen az ökumenéért is!

Október 4-én a gyülekezet diakóniai csoportjának néhány tagja felköszöntötte gyülekezetünk legidősebb tagját, a **százesztendős Valent Lajosné, Zsuzsa nénit.**

Október 6-án délelőtt a katechetikai munkatársakkal és néhány cserkészvezetővel **alagsori nagytakarítást és rendezést szerveztünk.** Köszönjük a résztvevőknek a segítséget!

Október 8-án a **Szent Margit Gimnázium evangélikus tanulói** meglátogatták a fasori evangélikus gyülekezetet. A templom bemutatásán túl a reformáció emlékműnél hallgattak előadást.

Az őszi **gyülekezeti hétvégén** vendégünk volt a **Palinta Társulat.** A gyermekek nagy örömmel tanultak meg új dalokat, illetve bekapcsolódtak a koncertbe. Az alkalom végén bábkészítésre is volt lehetőségük. Az Újbuda Tv által készített képes beszámoló honlapunkon megtekinthető (lásd média/filmtár).

Gyülekezetünk karvezető kántora, **Bence Gábor** október közepétől január végéig **fizetés nélküli szabadságra** ment Finnországba. Ez alatt az idő alatt a jämijärvi gyülekezetben helyettesítő kántori munkát végez. Az itthoni szolgálatokat másik kántorunk, **Pál Diana** és segítői vállalták.

A **Halleluja énekeskönyv** újrakiadásából október 14-én megrendezett dicsőítő délutánon lelkészünk, Blázy Árpád tartott áhítatot a pesterzsébeti evangélikus templomban. *„Én vagyok az Úr, ez a nevem, nem adom dicsőségemet másnak, sem dicséretemet a bálványoknak."* (Ézs 42,8)

A **kézimunkakör** idei adományából bekötöttünk négy sérült Bibliát és tizenöt sérült énekeskönyvet.

Október utolsó vasárnapján mondott hálás köszönetet gyülekezetünk elnöksége **Sass Loránt** presbiter testvérünknek, aki több évtizeden át hűséggel látta el a **gondnoki teendőket** Farkasréten. Egyúttal áldással iktattuk be a szolgálat folytatóját, *Sass Szilárd* önkormányzati képviselő és presbiter testvérünket. *„Érezzétek, és lássátok, hogy jó az Úr! Boldog az az ember, aki hozzá menekül."* (Zsolt 34,9) Reformáció ünnepének alkalmából október 29-én este újból levetítettük gyülekezetünkben a **Luther című filmet.**

Gyülekezeti torna!
(Időpontok és helyszínek)

Nyugdíjas torna: kedd 17.00–17.45-ig a gyülekezeti teremben. Vezető: Bence Zsófi
Női torna: szerda 18.30–19.30-ig a gyülekezeti teremben. Részvételi díj: 600 Ft.
Vezető: Kolba Hajni
Fiatalok sportja: péntek 18.00–19.30-ig a Kincskereső-iskola tornatermében
(XI., Fogócska u. 6.). Megjelenés sportruházatban. Vezető: Bence Zsófi

Reformáció napjának estéjén külső-kelenföldi református testvéreinkkel újra közösen tarthattuk Bocskai úti templomunkban az **ünnepi istentiszteletet.** Molnár Sándor lelkipásztor az evangélikus egyház által kijelölt igeszakasz (Róm 3,20–27) alapján hirdette Isten igéjét, igazgató lelkészünk pedig megemlékezést tartott Luther Márton doktorrá avatásának ötszázadik évfordulója alkalmából (lásd cikk). A népes gyülekezet meghitt úrvacsora-közösségben is megélhette összetartozását. Az Újbuda Tv által készített képes beszámoló ugyancsak megtekinthető honlapunkon (lásd média/filmtár).

November 1-jén 16 órától tartottuk **halottak napi istentiszteletünket** farkasréti templomunkban, ahol név szerint, imádságban emlékeztünk meg az előző évben elhunyt halottainkról. Ki-ki egy mécses meggyújtásával tehetett bizonyságot a feltámadás reménységéről, és személyes áldással indulhatott tovább.

November 2-án huszonöt **éves évfolyamtalálkozóra** került sor a zuglói evangélikus gyülekezet kistermében, ahol az 1987-ben végzett lelkészek osztották meg egymással örömeiket és tapasztalataikat. A találkozó résztvevői: Sándorné Povazsanyecz Gyöngyi, Tóth Melinda, Csepregi András, Sándor Frigyes, Szemerei János, Tamásy Tamás és Blázy Árpád.

November első hétvégéjén **Adorjáni Dezső Zoltán a Romániai Evangélikus–Lutheránus Egyház püspöke** volt a vendégünk. Szombaton a szeretetvendégségen Tolerancia Erdélyben – aktualitások és kihívások címmel tartott figyelemreméltó előadást, másnap pedig a délelőtti istentiszteleten Ézs 49,14–18 alapján szolgált igehirdetéssel: *„Íme, tenyerembe vésztelek be…”*

November 7-én tartotta hagyományos Dies Academicus ünnepét az Evangélikus Hittudományi Egyetem. **Huszár Gál születésének ötszázadik évfordulója** alkalmából a szelíd reformátorra emlékeztek előadásokkal a konferencia résztvevői. A tudomány ünnepén részt vettek gyülekezetünk lelkészei, kántora, valamint több tagja is. A program részeként levetítették az *Örömhír* című evangélikus magazin egyik húsz évvel ezelőtti adását, melyben interjút láthattunk gyülekezetünk korábbi lelkészével, Botta Istvánnal is.

Novemberben **új kezdeményezésként *Pokoli kérdések*** címmel igazgató lelkészünk háromrészes sorozatot tartott. Olyan izgalmas teológiai kérdések kerültek elő, mint például a szabad akarat, predestináció, örök pokol és egyetemes kiengesztelődés.

November utolsó hétvégéjén, október 23–24-én a **konfirmandusok** részt vettek a Piliscsabán megrendezett egyházmegyei ifjúsági hétvégén.

November 25-én a fél 11-es istentisztelet után újra jó hangulatú **agapéra** került sor tanácstermünkben. A házigazda ezúttal a gyülekezet presbitériuma volt.

December 1-jén **ádventi kézművesdélutánt** szerveztünk a gyülekezet gyermekeinek.

Ugyanezen az estén a szeretetvendégségen Riskóné Fazekas Márta református lelkész, a **Lepramisszió** igazgatója tartott vetített képes előadást.

A kézimunkakör idén is tart **ádventi vásárt** templomunk előterében az ádventi vasárnapokon.

Lázár Attila testvérünk szervezésében december 17-én tartjuk a **hajléktalanok karácsonyát** a Fraknó utcai szeretetszolgálatunkban. Hordozzuk imádságban ezt az egyre nélkülözhetetlenebbé váló szolgálati munkaágunkat.

December 18-án kerül sor az immár hagyományos **munkatársi karácsonyunkra.** Az elnökség újra köszönetet mond a mintegy hetven testvérünknek, akik önzetlenül részt vesznek valamilyen formában a gyülekezeti szolgálatban. Idén is lesz sós stangli és mellé forralt bor, tea.

A **szentesti rövid karácsonyi jelenetet** – Végh Julianna irányításával – újra a cserkészeink adják elő.

„Itt állok, másképp nem tehetek" – mondta Luther egykoron. De vajon gondolta-e, hogy majd ötszáz évvel később Wittenbergben az egyik legnépszerűbb ajándék az ezzel a mondattal ellátott zokni lesz?

ÜNNEPI ISTENTISZTELETI REND – KELENFÖLD
2012. karácsony–újév

DECEMBER 24. Karácsony este
15 óra (Farkasrét)
16 óra úrv.

DECEMBER 25. Karácsony ünnepe
8 óra úrv.
9 óra (Farkasrét) úrv.
10.30 óra Gyermek-istentisztelet
10.30 óra úrv. Zenés istentisztelet
18 óra

DECEMBER 26. Karácsony 2. napja
8 óra úrv.
9 óra (Farkasrét) úrv.
10.30 óra úrv. Zenés istentisztelet

DECEMBER 31. Óév este
16.30 óra (Farkasrét)
18 óra
JANUÁR 1. Újév
8 óra úrv.
9 óra (Farkasrét) úrv.
10.30 óra úrv.
18 óra

Farkasrét: XI., Németvölgyi út 138.

Telefonszámok

Lelkészi hivatal	06/20 824-2907, 361-2159
Blázy Árpád igazgató lelkész	06/70 571-1685, 385-0244;
Blázy Árpádné másodlelkész	06/70 540-4340
Gáncs Tamás beosztott lelkész	06/20 824-3703
Schulek Mátyás diakónus lelkész	06/20 824-5000
Ittzés András felügyelő	06/20 824-4576
Inotainé Sólyom Éva másodfelügyelő	06/30 327-2900
Bence Gábor kántor, karnagy	06/20 824-4524
Pál Diana kántor	a lelkészi hivatalon keresztül
Sutyinszki Katalin egyházfi	06/20 824-2125

KELENFÖLDI EVANGÉLIKUS HÍRLEVÉL
A Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközség ingyenes lapja
1114 Budapest, Bocskai út 10.
kelenfold@lutheran.hu
http://kelenfold.lutheran.hu
Fent vagyunk a facebook-on: Kelenföldi Evangélikus Gyülekezet
Szerkesztők: Blázy Árpád, Blázy Árpádné, Gáncs Tamás, Ittzés Szilvia,
Ittzés-Venásch Eszter, Mády Erzsébet
Szerkesztőségi ügyekben kereshető:
Ittzés Szilvia 209-4259, ittzes@freemail.hu
Megjelent 600 példányban
Felelős kiadó: Ittzés András
Tördelés és nyomás: D-Plus Kft.
Köszönet Ecsedi Klárának a szövegek gondozásában nyújtott segítségéért!